

Programma voorjaar 2018

HOVO Zuyd
hoger onderwijs voor 50+

ZU
YD

Maastricht

Requiem

docent	David Lodewyckx
duur	3 x 2.5 uur luistercollege
data	22 januari t/m 05 februari
dag/tijd	maandag 17.00-19.30 uur
locatie	conservatorium, Maastricht
kosten	€ 82,-
cursusnr.	V18M01

In drie luisterlezingen bespreekt David Lodewyckx, docent van het conservatorium in Maastricht, drie grote requiems. Er wordt diep op de stof ingegaan met als voornaamste doel de muziek beter te begrijpen. De werken worden toegelicht aan de hand van luisterfragmenten en partituurfragmenten met visuele aanduidingen.

De volgende werken zullen aan bod komen:

- Mozart Requiem,
- Brahms Deutsches Requiem,
- Verdi Requiem

Het Requiem, de dodenmis, is een muzikaal genre dat zowel op componisten, uitvoerders als luisteraars steeds een grote aantrekkingskracht heeft uitgeoefend. Niet zelden hebben grote meesters er hun meest aangrijpende muziek voor geschreven. In deze reeks van drie luisterlezingen staat telkens een van de bekendste Requiems centraal.

Mozart blies bijna letterlijk zijn laatste adem uit tijdens het compositieproces van zijn Requiem (1791), een allerlaatste opstoot van genialiteit waarmee hij al stevig op de deur van de 19de eeuw klopt. Duivelse ritmes afgewisseld met hemelse gezangen, verregaande harmonieën versus oud contrapunt, hoop en vrees, maar vooral: een werk in mysterie gehuld, want niet afgewerkt door Mozart zelf.

Brahms componeerde zijn Deutsches Requiem (1868) naar aanleiding van de dood van zijn boezemvriend Schumann en zijn moeder. Zijn dodenmis is geen 'klassieke' Latijnse treurmis voor de overledene, maar biedt op indrukwekkende en begrijpelijke wijze troost en vooral hoop voor de nabestaanden: "Jullie hebben nu verdriet, maar ik zal jullie terugzien, en dan zul je blij zijn, en niemand zal je je vreugde afnemen." Kenmerkend zijn de schitterende koorpassages, het kleurrijke orkest en de ronduit indrukwekkende hoogtepunten.

Verdi's Requiem (1874) is een bijzonder werk door de dramatische en lyrische stijl die typisch zijn voor Verdi's opera's. Geen ingetogen compositie om de doden te gedenken, maar veeleer een zeer expressieve, soms zelfs bombastische klankmassa waarbij de pakkende tekst op gepaste wijze wordt uitgeschreeuwd. Verdi geeft zo via zijn hoogst persoonlijke muzikale taal uiting aan de diepgaande gevoelens die met de dood gepaard gaan.

David Lodewyckx belicht in elke luisterlezing het centrale Requiem eerst vanuit de brede muziekhistorische context en de specifieke ontstaansgeschiedenis van het werk. Daarna ligt de focus helemaal op de muziek zelf: via een uitgebreide selectie luisterfragmenten, steeds met vertaling van de tekst en visuele muzikale aanduidingen, gaan we dieper in op de muzikale details. Na deze luisterlezingen zal u nog veel intenser van deze fascinerende werken kunnen genieten.

Moderne en hedendaagse kunst

docent	Dhr. Arjen van Prooijen
duur	6 x 2,25 uur college om de 2 weken
data	24/01, 07/02, 21/02, 07/03, 21/03, 04/04
dag/tijd	woensdag 10.30 tot 12.45 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 147,-
cursusnr.	V18M02

In deze cursus maakt u kennis met de kunst vanaf de jaren 60 van de twintigste eeuw.

Je zou kunnen stellen dat het modernisme, dat is ingezet in de jaren 20 van de vorige eeuw ten einde loopt. Het credo "less is more" wordt langzaam vervangen door "less is a bore".

Als het postmodernisme aanbreekt in de jaren 70 wordt alles anders. Kunstenaars richten zich niet meer op een discipline of stijl maar gaan "stijlsurfen" (bijv. Richter) en combineren oude technieken en werkwijzen met nieuwe middelen en inzichten.

"Het concept" (bijv. Stanley Brouwn), zoals dat in de jaren 10 door Duchamp werd geïntroduceerd wordt steeds belangrijker.

"Globalisering" (bijv. Ai Weiwei) wordt het nieuwe sleutelwoord.

Installatiekunst, computerkunst, video en fotografie worden belangrijke kunstdisciplines. "Engagement" (bijv. David Hammons) doet zijn intrede. Kunst is kritisch en kent een grote maatschappelijke relevantie.

Met deze cursus zullen we de wereld van de hedendaagse kunst betreden. U krijgt veel spannende voorbeelden te zien van uitstekende kunst.

Naast de hedendaagse kunst worden ook de stijlen en stromingen van de jaren 60 en 70 met voorbeelden besproken worden zoals popart (inclusief neopop), conceptuele kunst, op-art, land-art, site-art, fotorealisme en hyperrealisme, Kinetic art, zerokunst en nulgroep, arte povera, fluxus en neodada, body-art, performance art, video-art, nieuwe wilden en postmodernpainting.

Laat u meevoeren in het verhaal van de hedendaagse kunst.

Hedendaagse literatuur

docent	Dr. Lizet Duyvendak
duur	6 x 2.25 uur college om de 2 weken
data	24/01, 07/02, 28/02, 14/03, 28/03, 04/04,
dag/tijd	woensdag 14.00-16.15 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 149,-
cursusnr.	V18M03

bijzonderheden

Maximaal 20 deelnemers. De boeken worden in de hier weergegeven volgorde besproken. Deelnemers dienen het boek vóór de desbetreffende les gelezen te hebben.

Ieder jaar verschijnen weer honderden nieuwe boeken op de markt. Als lezer verdwaal je er bijna in. Uit dit grote aanbod is een keuze gemaakt uit het werk over oorlog, religie en het menselijk tekort van een aantal jonge debutanten en prijswinnaars. Hoe interessant is die huidige literaire productie, welke boeken zijn de moeite waard, stemmen wij als 'gewone' lezers in met de oordelen van jury's en literaire kritiek?

Er is bijna niets zo persoonlijk als een leeservaring. Maar praten met anderen over datzelfde boek scheidt een band. Het is prettig en leerzaam om die ervaring met anderen te delen. De cursus heeft als doel gericht en meer geconcentreerd met literatuur bezig te zijn. Er worden instrumenten aangereikt om literatuur te analyseren. Dat maakt het lezen nog interessanter en uitdagender.

Lijst van te lezen boeken:

- Richard Hemker, *Hoogmoed* (2016)
- Alfred Birnie, *De tolk van Java* (2016)
- Jeroen Olyslaegers, *WIL* (2016)
- Hanna Bervoets, *Ivanov* (2016)
- Franca Treur, *Hoor nu mijn stem* (2017)
- Maarten van der Graaff, *Wormen en engelen* (2017).

Inleiding in de psychologie

docent	dr. Andreas Wismeijer
duur	4 x 2 uur
data	donderdag 25 en vrijdag 26 januari 2018
dag/tijd	11.00-16.00 uur, inclusief lunch
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 108,-
cursusnr.	V18M04

Aanbevolen literatuur:

Carlson, N. R. (2009). Psychology. The Science of Behavior. New York: Allyn & Bacon.

In vier colleges, verdeeld over twee dagen, maakt u kennis met de meest elementaire psychologische theorieën en inzichten. Voorkennis is niet nodig. We beginnen met een kort overzicht van de geschiedenis van de psychologie als wetenschap. Daarna bespreken we de belangrijkste theorieën met betrekking tot normaal menselijk gedrag en leert u hoe de belangrijkste componenten van onze psyche zijn opgebouwd, hoe ze werken en hoe ze onze werkelijkheid, zoals wij die ervaren, bepalen. Vervolgens kijken we naar de psychologische componenten die kenmerkend zijn voor de mens, zoals de zintuiglijke waarneming, ons bewustzijn, geheugen en leren, persoonlijkheid. Gedurende de cursus zal het u geleidelijk helder worden dat van het waarnemen van een objectieve werkelijkheid, hoe basaal ook, geen sprake is en dat we niet om individuele verschillen heen kunnen.

Programma

- de geschiedenis van de psychologie als wetenschap
- wat is gedrag?
- evolutietheorie als fundament voor alle psychologische kennis
- biologie van gedrag
- de psychologie van leren en geheugen
- persoonlijkheid

donderdag 25 januari

11.00-13.00 uur college 1
13.00-14.00 uur gezamenlijke lunch
14.00-16.00 uur college 2

vrijdag 26 januari

11.00-13.00 uur college 3
13.00-14.00 uur gezamenlijke lunch
14.00-16.00 uur college 4

Iconen

docent	Dr. Peter van Nunen
duur	5x 2 uur college
data	29 januari t/m 05 maart, niet op 12 februari
dag/tijd	maandag 10.30-12.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 125,- (incl. reader)
cursusnr.	V18M05

In 1988 vierde de Russisch-orthodoxe kerk haar duizendjarig bestaan; in 988 had grootvorst Vladimir, absoluut heerser in Kiev, in de eerste hoofdstad van het oude Rusland, van het Kievskaja Roesj, zich aangesloten bij de op dat moment geldende oikumene, bij de bewoonde en beschaafde wereld, en de vorst liet vervolgens zijn volk door de Dnjepr waden, waarvoor hij later als een van de eerste Russen heilig verklaard werd.

Vóór dat tijdstip had er reeds een bijna duizendjarige christelijke periode bestaan; beide perioden zijn voor de Russisch-orthodoxe christenen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een verklaring daarvoor ligt deels in de onvoorwaardelijke manier waarop de vroege Russen het christendom vanuit Byzantium hebben overgenomen c.q. opgedrongen gekregen, maar deels zeker ook in de eerbied van de latere Russen voor de tradities die vooral in de liturgie – de liederen, de gebeden en de ceremoniën die samen de eredienst vormen – tot uiting komen. Ook iconen worden door de gemiddelde Rus met veel eerbied bejegend.

Iconen vormen een wezenlijk bestanddeel van het orthodox-christelijke geloof en de icoon zal door velen voornamelijk als religieuze uiting opgevat worden; voor de moderne beschouwer echter is de icoon ook, mogelijk zelfs vooral, een artistieke uiting, zij het dan dat die uiting nooit volledig losstaand van de orthodoxie gezien en begrepen kan worden. Ook bij een niet-religieuze beschouwer wordt de esthetische waardering voor een icoon rijker wanneer hij aan de hand van feitelijke informatie het beschouwde werk breder en dieper kan duiden – kennis slijpt emotie.

Vanwege die twee belangrijke momenten – het belang van de kerstening van Rusland vanuit het christelijk-orthodoxe Byzantium en het belang van de icoon als religieuze uiting binnen de Russische orthodoxie – ligt het in de rede lezingen over in het bijzonder Russische iconen te beginnen met een historische schets van de opkomst van het christendom in het Oost-Romeinse rijk en van de relatie tussen Byzantium en het oude Rusland van Kiev en Moskou.

Aan de hand van de geschiedenis van het eerste Rome (Rome), het tweede Rome (Byzantium) en het derde Rome (Moskou) en van enkele daarbij behorende iconen en muurschilderingen in Russische kerken en paleizen, wordt een poging ondernomen duidelijk te maken waarom er nooit een vierde Rome zal zijn (dat schreef toch de Russische monnik Filofej).

Dat alles komt samen in de meest recente redevoeringen van de huidige Russische president Poetin, waarin hij verklaart waarom de Krim een onlosmakelijk onderdeel van Rusland is.

Reformaties 1500-1800

docent	drs. Hilbert de Wal
duur	6 x 2 uur college
data	30 januari t/m 13 maart, niet op 13 februari, excursie 20 maart
dag/tijd	dinsdag 10.30-12.30
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 165,-
cursusnr.	V18M06

Het jaar 1517 wordt klassiek beschouwd als een breuklijn in de Europese geschiedenis, maar hoe onverwacht en diep was de kloof die Maarten Luther sloeg? Hoe beoordeelden de tijdgenoten de gebeurtenissen en hoe reageerden kerk, staat en burger? De religieuze onenigheid die zich als een inktvlek over Europa verspreidde had ook repercussies voor de sociale en politieke verhoudingen en had invloed op wetenschap en filosofie, maar natuurlijk was die ontwikkeling niet over hetzelfde.

We bekijken in deze collegereeks de oorsprongen van de religieuze reformatie en volgen het geografische spoor in de zestiende, de zeventiende en de achttiende eeuw. Wat en waar heeft ons 500 jaar reformaties gebracht? Na een inleidend college over de antieke en middeleeuwse oorsprongen van 'ketterij' zullen afzonderlijk de situatie in Duitsland, Zwitserland, Nederland & Frankrijk, Engeland & Schotland en in Zuid-Europa worden besproken. Waar staan we na een half millennium van reformaties?

Eén van die reformaties was de Nederlands-Calvinistische variant: in 1618-1619 vond in Dordrecht de Synode van Dordt plaats, waar de gereformeerde piketpaaltjes nog eens stevig in de grond werden geslagen. Die dogmatische herijking zou grote gevolgen hebben, niet alleen voor Nederland, maar ook voor Engeland, Schotland en zelfs voor het geloof van de nieuwe kolonisten in Amerika. We besluiten de collegereeks reformaties dan ook met een excursie naar Dordrecht, op 20 maart 2018.

De excursie

Op dinsdag 20 maart 2018 bezoeken we de oudste stad van Holland, Dordrecht. De synode van Dordt (1618/1619) vormt als cruciaal ijkpunt voor de calvinistische doorbraak in Noordwest-Europa de leidraad van deze dagexcursie. We bezoeken het Dordrechts Museum en het Hof van Holland waar op eigentijdse wijze de geboorte van de Republiek maar ook de synode van 1618/1619 uitgebreid belicht wordt. Onderdeel van het programma is ook een stadswandeling door de prachtige oude binnenstad van deze stad aan de Merwede, waarbij regionale en internationale aspecten van de reformatie aan bod komen.

Programma

Vervoer is op eigen gelegenheid.

11.30 uur	verzamelen op het centraal station van Dordrecht
11:30 - 11:45	wandeling van het station naar het Dordrechts Museum
11:45 - 13:00	bezoek aan het Dordrechts Museum
13:00 - 14:00	gelegenheid tot lunch
14:00 - 15:30	gegidste stadswandeling door de oude binnenstad en langs de binnenhaven
15:30 - 17:00	bezoek aan het Hof van Holland
17.00 uur	einde programma

Wat is Jazz?

docent	Joep van Leeuwen
duur	5 x 2 uur college
data	31 januari t/m 07 maart, niet op 14 februari
dag/tijd	woensdag 14.00-16.00 uur
locatie	conservatorium, Franciscus Romanusweg, Maastricht
kosten	€ 110,- (incl. reader)
cursusnr.	V17M07

bijzonderheden

De cursus gaat vergezeld van een reader en muziekfragmenten worden na elke les per We Transfer toegestuurd.

Aan het begin van de vorige eeuw ontstond in Amerika een fenomenale nieuwe muzieksoort: Jazz. Het was een op improvisatie gebaseerde muziekstijl die begon in New Orleans toen ragtime en blues samensmolten.

Jazz is in principe muziek van het moment omdat er op elk moment nieuwe muzikale keuzes worden gemaakt en een thema of compositie alleen gebruikt wordt als basis voor improvisatie. Door deze eigenschap van de jazz ontstonden er veel verschillende stromingen. Dit maakt het moeilijk om de vraag *Wat is Jazz?* te beantwoorden. Er zal een antwoord gevonden maar dit antwoord zal complexer zijn dan de vraag doet vermoeden. Het formuleren van die vraag wordt een boeiende zoektocht onder leiding van een zeer ervaren jazz-docent van het conservatorium: Joep van Leeuwen. In deze vogelvlucht jazzgeschiedenis komen vragen aan bod als: is Acid Jazz wel jazz? doen free jazzers maar wat? hoe hard is Hard Bop? wat is het verschil tussen Dixieland en New Orleans Muziek?

Programma

- De voorlopers (Afrikaanse en Afrikaans-Amerikaanse muziek)
- Vroege jazz (het ontstaan en de Swing Era)
- Moderne jazz (Bebop tot heden)

De Roaring Twenties, mode en lifestyle

docent	drs. Ineke Beeling
duur	3 x 2 uur college plus excursie
data	01, 08 en 22 februari, 01 maart excursie
dag/tijd	donderdag 10.30-12.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 88,- (excl. reiskosten excursie) (entree nog opzoeken)
cursusnr.	V18M08

Bijzonderheden

Met excursie naar "Jazz Age | Fashion + Photographs" in Textielmuseum Tilburg

Deze minicursus over mode en lifestyle in de Roaring Twenties wordt gegeven n.a.v. tentoonstellingen voorjaar 2018 in het Textielmuseum Tilburg en het Gemeentemuseum Den Haag over de mode uit die tijd.

Bij uitstek de door meer bewegingsvrijheid kenmerkende mode reflecteert de roerige jaren twintig. Na de gruwelen van de eerste wereldoorlog komt een periode van herwonnen vrijheid, kortstondige welvaart, radicale verandering en culturele bloei in de westerse steden. De USA geeft de toon aan. Dit is de tijd van de automobiel, het vliegtuig, radio en filmsterren en art deco. Les années folles: snelheid en culturele dynamiek, met het op jazz klanken dansende, vrijgevochten "flapper" meisje. De moderne vrouw illustreert door middel van haar kleding haar veroverde vrijheid. Zij draagt een rok en haar haar kort, rookt sigaretten in pijpjes en straalt glamour uit met lange parelkettingen. De verandering in damesmode was zo radicaal dat de vernieuwende ontwerpster Coco Chanel nog steeds op de Time lijst van meest invloedrijke personen van de 20e eeuw staat.

Met Chanel als middelpunt kijken we naar de ontwikkeling van mode en lifestyle van deze jaren. Zij bewoog zich in het culturele klimaat van kunstenaars als Hemingway, Pierre Reverdy, Paul Iribe, Picasso en Misa Sert. Het verhaal loopt van haar eveneens vooruitstrevende collega's Fortuny, Lucile (Lucy Duff -Gordon) die de ramp met de Titanic overleefde tot rivalen Elsa Schiaparelli en Paul Poiret, die Chanel's stijl "miserabele de luxe" noemde via stofontwerpen van Georges Gimel en Raoul Dufy tot juwelen van Cartier en Jean Cocteau.

De excursie op 1 maart

We bezoeken de tentoonstelling *1920s Jazz Age | Fashion & Photographs* in het Textiel Museum Tilburg. Deze tentoonstelling is samengesteld door het *Fashion and Textile Museum*, Londen.

Met meer dan 150 gevarieerde kledingstukken en accessoires uit een grote privécollectie biedt de tentoonstelling een blik op de glamour, overdaad en frivoliteit van de *roaring twenties*. Van sportkleding, fraai bedrukte japonnen, 'flapper' jurken met franjes en avondkledij met kraaltjes tot fluwelen capes, kimono's en zijden pyjama's: de expositie laat zien dat deze bruisende periode meer biedt dan alleen de flapper dress met lage taille die altijd met dit tijdperk wordt geassocieerd.

Programma

Reis op eigen gelegenheid: bij vertrek per trein uit Maastricht om 09:00 uur is de aankomst op station Tilburg ca. 10:35 uur

11:30 tot 12:30 rondleiding over de tentoonstelling.

Daarna gelegenheid tot lunch en verder bezoek museum.

Filosofie van de religie

docent	Drs. Wim Fiévez
duur	10 x 2,5 uur college
data	01 februari t/m 12 april, niet op 15 februari
dag/tijd	donderdag van 14.00-16.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 275,-
cursusnr.	V18M09

bijzonderheden

De cursus gaat niet vergezeld van een reader. Waar nodig verstrekt de docent handouts.

Filosofen hebben zich, door de gehele geschiedenis heen, bovenmatig geïnteresseerd voor vragen over religie en over God. Centraal staan de religieuze denkbeeld die we rekenen tot het christendom, de islam en het jodendom. Deze cursus is bedoeld als inleiding op dit hele ingewikkelde gebied in de filosofie. De cursus gaat over de volgende vragen: is er leven na de dood, is er een God en als er een God is wat weten we van zijn natuur? Het niveau is inleidend zodat oefeningen in filosofische manieren van denken binnen het bestek van de cursus vallen. De problematiek is moeilijk beperkt te houden tot strikt religieuze vragen. Onvermijdelijk zijn vragen over wat de menselijke geest is of over wanneer een overtuiging rationeel is? Daarom loopt de cursus soms gelijk op met de filosofie van de geest en de kentheorie. In het eerste onderdeel gaan we het hebben over de religieuze opvattingen over een leven na de dood. Besproken worden argumenten die uitgaan van het idee dat onze ziel meest wezenlijke kenmerk is van ons mens-zijn. Daar gaan we terug naar Plato en bekijken we zijn ideeën of transmigratie van de ziel. Is overleven na de dood mogelijk met behoud van het lichaam? Ook die visie zullen we bespreken. Geloof in een God is meestal ingegeven door de zekerheid dat de wereld geschapen is en als zodanig alles gericht is op een gemeenschappelijk of individueel doel. In het tweede deel van de cursus onderzoeken we ontologische zowel als eschatologische godsbewijzen en we besteden niet alleen aandacht aan de klassieke overwegingen maar uitdrukkelijk ook aan heel recente ideeën. Het derde deel van de cursus is gereserveerd voor het vraagstuk van de openbaring: Religieuze overtuigingen zijn gebaseerd op openbaring, op het feit dat iets door God aan ons is medegedeeld. Moeten we opvattingen geloven die op die manier tot stand zijn gekomen? Het gebied hier is de kentheorie. We gaan het hebben over of we profeten kunnen vertrouwen of dat er wonderen zijn. En stel dat een religieuze overtuiging niet gebaseerd is op strenge, deductieve afleidingen of op overtuigend bewijs ontleend aan de ervaring, is dat eigenlijk zo erg? Let op! Dit is geen cursus over het geloof. De nadruk ligt op filosofisch onderzoek in plaats van religieuze verkondiging. Er zijn oefeningen om de typische filosofische manieren van redeneren te leren kennen. Er is geen kansel sfeer maar van kritisch en open meningsvorming. Wie durft dat aan?

Erflaters van onze beschaving 6

Verlichting en reactie

docenten

geschiedenis	Hilbert de Wal
literatuur	Peter Flaton
muziek	Jan Ezendam
kunst	Jac van den Boogard
filosofie	Wim Fiévez
duur	10 x 2 uur college
data	02 februari t/m 20 april, niet op 16 februari en 30 maart
dag/tijd	vrijdag 10.30-12.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 228,- (inclusief syllabus)
cursusnr.	V18M10

bijzonderheden

Dit is het zesde deel van een leergang van 8 delen. Een beknopte syllabus met literatuuropgaven en verwijzingen naar relevante webpagina's begeleidt deze cursus

De achttiende eeuw begint nog onbezorgd met de sensuele, lichtzinnige krullen van de Rococo. Maar ze zal smartelijk eindigen met de grimmige verdwazing van de Franse Revolutie.

In de tussentijd is Europa in deze eeuw het toneel van een beweging richting 'moderniteit': een weids begrip met ruime inhoud. Om iets preciezer te zijn: de achttiende eeuw is de eeuw van de ratio, van de gestrengheid van het denken, van de wetenschappelijke methode, van de fundamentele vragen, van de klare lijnen van het neo-classicisme; de eeuw ook waarin de autonomie, de vrijheid en mondigheid van de individuele mens - maar ook die van de gemeenschap - principieel overdacht en bevochten worden, de eeuw waarin God op de achtergrond raakt en het pragmatisme en de empirie van het hier-en-nu aan het daglicht treden. Kortom: de eeuw van de Verlichting.

Maar u begrijpt het al: deze kenschetsing van een eeuw is een grove versimpeling; er zijn vele mitsen en maren aan toe te voegen, kanttekeningen en nuanceringen aan te brengen. Die zullen zeker aan de orde komen wanneer u door de docenten van deze cursus wordt rondgeleid langs enkele groten van deze eeuw: Kant en Hume, Watteau en Canova, Goethe en Schiller, Bach en Mozart en Frederik II van Pruisen en Benjamin Franklin.

Leesclub Latijn

docent	Mw. Jettie de Wal
duur	10 x 1.5 uur college
data	20 februari t/m 24 april
dag/tijd	dinsdag 10.30-12.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 165,-
cursusnr.	V18M11

Een cursus onthaast lezen

Latijn. Voor sommigen van u misschien alleen een vak dat nu eenmaal moest om uw diploma te halen. Goeie ouwe tijd, dat wel. Maar toch vooral rijtjes stampen en urenlang met veel inspanning taaie, onbegrijpelijke zinnen omzetten in stroef Nederlands. U hebt destijds uw diploma gehaald en daarna de taal ingepakt in een afgelegen hoekje van uw brein. In het beste geval denkt u nog wel eens met enige weemoed terug aan die talrijke schooluren waarin u dit 'slow food' tot zich nam.

Maar dat is zonde! De woordenschat en de grammatica die u destijds met zoveel moeite hebt opgeslagen, zijn misschien wat verstoft. Maar u zult versteld staan hoe dicht al die kennis nog onder de oppervlakte ligt! Diep ze weer op, al die data, al dat weten! En dan ... ligt er een schat aan literatuur, geschiedenis, cultuur en levenswijsheden voor u open. In de Latijnse Leesclub krijgt u de kans om uw oude kennis weer af te stoffen en - op een luchtige manier - nieuwe kennis op te doen. U komt terecht in een gezelschap van nieuwsgierige, enthousiaste mensen die Latijnse teksten lezen (en, toegegeven, soms met enige inspanning moeten ontrafelen) en aan de hand daarvan de Romeins-klassieke wereld en denkwereld verkennen. En we zijn bepaald niet eenkennig: we maken ook regelmatig zijsprongen naar andere tijden en andere plaatsen.

Latijn leren en lezen is een reis met vele staties. Ga met ons mee op reis. U bent welkom!

En natuurlijk zal het u, waar nodig, wat gemakkelijker worden gemaakt: de teksten die we lezen worden toegankelijker gemaakt met woordenlijsten en grammaticale uitleg.

Latijn voor beginners, dl 2

docent	Mw. Jettie de Wal
duur	10 x 1.5 uur college
data	20 februari t/m 24 april
dag/tijd	dinsdag 14.00-15.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 165,-
cursusnr.	V18M12

bijzonderheden

Het boek dat gebruikt wordt is *Roma 1, Goden en mensen*, uitgeverij Hermaion
Er is een taalboek en een tekstboek, die u allebei nodig heeft.

Het eerste deel van de cursus, dat in het najaar van 2017 plaatsvond, is geëindigd met les 8. Deel 2 start dus met les 9. 'Instappers' zouden de eerste acht lessen zelfstandig kunnen doornemen. Voor hen organiseert de docente, mevrouw de Wal, ook nog twee voorbereidende bijeenkomsten waarvan de data in overleg met de instappers worden afgesproken.

De wereld draait door. In hoog tempo. Daarom verlangen we soms hartstochtelijk naar een adempauze, naar aandacht en wat respijt. Meditatie en mindfulness zijn dan veel beproefde manieren om rust in lijf en leden te brengen. Maar u kunt misschien ook eens iets heel anders proberen: een beginnerscursus Latijn. Latijn leren is een uitstekende oefening in concentratie, close reading en, ja, ook in discipline. Slow food voor fijnproevende hersenen.

Maar ja, 'Latijn? Een dode taal. Wat moet ik daarmee?', vraagt u misschien. En u hebt gelijk: Latijn *is* een dode taal. Maar wel een taal die verweven is met vele levende talen en een taal die direct toegang geeft tot de cultuur, literatuur en religie van vele landen en vele eeuwen, ook die van vandaag. Met Latijn ben je nooit klaar; het is niet alleen maar de taal van Caesar en van de Romeinen uit het klassieke tijdperk die traditioneel op de middelbare school wordt onderwezen, maar het is ook de levende taal van Erasmus. Toch jaagt Latijn je niet op; de (betrekkelijke!) moeilijkheid dwingt je steeds weer om gas terug te nemen, om met aandacht te ontdekken, details in je op te nemen.

Latijn verrijkt uw begrip van de structuren, vormen en achtergronden van uw eigen en andere talen; en de kennismaking – te zijner tijd - met de literatuur in de oorspronkelijke taal verdiept uw ervaringen van herkenning én afstand: de Romeins-klassieke cultuur is wezenlijk anders, ver weg, maar soms ook heel herkenbaar en 'hautnah'.

En ach, wat zou het, 'een dode taal'? U hebt de HOVO-leeftijd bereikt: u hoeft uw keus voor Latijn helemaal niet (meer) te verdedigen! U kunt gewoon beginnen! Cui bono? En wie strekt dat tot nut? U zelve!

Over grote filosofen gesproken: Sartre

docent	Drs. Wim Fiévez
duur	4 x 2.5 uur college
data	20 februari t/m 13 maart
dag/tijd	dinsdag 14.00-16.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 109,-
cursusnr.	V18M13

Bijzonderheden

De cursussen in de cyclus *Over grote filosofen gesproken* zijn uitermate geschikt voor een eerste kennismaking met filosofie. Filosofische voorkennis is niet noodzakelijk.

Jean-Paul Sartre (1905-1980)

Jean-Paul Sartre is misschien wel de meest befaamde filosoof van de 20e eeuw. Hij geldt als hoofdvertegenwoordiger van het Franse existentialisme, maar heeft ook grote faam verworven als boegbeeld van een breed gedragen culturele beweging. Zijn romans worden nog steeds gelezen, zijn theaterstukken nog steeds opgevoerd. Waar was Sartre mee bezig? Hoe zat 't met zijn contacten met Heidegger? Waarover ging het conflict met Merleau-Ponty? Waaraan herken je zijn belangrijkste ideeën? Er was ook veel kritiek. Sartre was een omstreden persoon. Maar waar ging die kritiek over? Waren het gegronde bezwaren of waren ze louter ingegeven door afgunst? Deze cursus over Sartre omvat 4 bijeenkomsten waarin we stil staan bij zijn belangrijkste boeken en ideeën. De laatste les gaat ook over de problemen die hij ons heeft nagelaten. Een mooie gelegenheid voor iedereen die nog eens wil doorpraten over de idealen en verworvenheden van de generatie van direct na de 2e WO.

Samengevat:

- Les 1: Biografie en culturele context
- Les 2: Het Zijn en het Niet
- Les 3: Existentialisme en Humanisme
- Les 4: Erfenis.

Misverstanden rond de oerknal

docent	Drs. Servé Vaessen
duur	5 x 2 uur college
data	23 februari t/m 23 maart
dag/tijd	vrijdag van 13.00-15.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 125,- (incl. reader)
cursusnr.	V18M14

Rond de oerknal en het uitdijende heelal bestaan heel wat misvattingen. Die worden allereerst veroorzaakt door een te letterlijke opvatting van de - in feite - onjuiste term 'oerknal'. Deze term suggereert ook dat het heelal een centrum heeft, wat niet het geval is. Uit de oerknal volgt wel dat het heelal een begin heeft gehad, 13,8 miljard jaar geleden, wat weer leidt tot de niet te vermijden vraag wat er dan vóór de oerknal was. Ook de vermeende oneindigheid van het heelal tart ons voorstellingsvermogen, en een (eventuele) grens aan het heelal evenzeer. Want als het heelal een grens heeft, wat bevindt zich daar dan achter? Hoe dan ook, we kunnen toch altijd maar een deel van het heelal overzien. Want uit de eindige leeftijd van het heelal volgt dat sindsdien een lichtstraal slechts een eindige afstand heeft kunnen overbruggen. En tegen onze intuïtie in, bestaat er niets waarin het heelal uitdijt.

Lichtstralen in het heelal bewegen door een versneld uitdijende ruimte, wat leidt tot verschijnselen die regelrecht tegen onze intuïtie ingaan en zelfs in strijd lijken met de logica en de relativiteitstheorie. Desondanks kan het heelal met een grotere snelheid dan het licht uitdijen en zien we sterrenstelsels die zich met meet dan de lichtsnelheid van ons verwijderen. Ook is het helemaal niet gek dat de verst verwijderde objecten in het 13,8 miljard jaar oude heelal zich op een afstand van ongeveer 46 miljard lichtjaar bevinden, terwijl een lichtstraal sinds de geboorte van het heelal toch echt geen grotere afstand dan 13,8 miljard lichtjaar heeft kunnen overbruggen. En als het heelal uitdijt, moeten wij, die deel uitmaken van dat heelal, toch ook uitdijen? En als alles uitdijt, worden ook onze meetlatten groter. Hoe kunnen we dan vaststellen dat het heelal inderdaad expandeert?

Voordat deze vraagstukken in de cursus aan bod komen, kijken we eerst naar wat we precies bedoelen met het uitdijen van het heelal en naar de waarnemingen die daarop wijzen.

Leven in het antropoceen

docent	Drs. Loes Pihlajamaa
duur	4 x 2 uur college
data	01 maart t/m 22 maart
dag/tijd	donderdag 15.00 -17.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 103,- incl. reader
cursusnr.	V18M15

Men zegt dat we in een nieuw geologisch tijdperk beland zijn, omdat de mens de planeet zodanig heeft veranderd, dat de invloed van de mens te vergelijken is met grote vulkaanuitbarstingen, meteorietinslagen en uiteenvallen of op elkaar botsen van continentale platen. Dat zijn de factoren die eerder zo'n impact hadden we in de oude aardlagen grote veranderingen zien, zoals het plotseling uitsterven van heel veel soorten. De indeling van geologische perioden is vooral gebaseerd op deze gebeurtenissen. De mensheid is nu zo'n sterke factor voor de geologie en de biologie dat onze invloed over miljoenen jaren (als we als soort waarschijnlijk al lang uitgestorven zijn) nog zichtbaar zal zijn in de aardkorst. Ook de snelle verandering van het klimaat zal nog lang doorwerken, en de sporen ervan zullen in de gesteenten terug te vinden zijn.

Hebben wij mensen onze planeet echt voor altijd veranderd?.

"Twee miljard jaar geleden produceerden cyanobacteriën grote hoeveelheden zuurstof, waardoor de atmosfeer veranderde en het leven op aarde ernstig verstoord werd." zegt een onderzoeker, "Maar zij wisten dat niet. Wij zijn de eerste soort die de hele biosfeer verandert, en zich daarvan bewust is. Dat is het verschil."

Massaal uitstervende dieren en planten, een veranderend wereldklimaat, grote ingrepen in de aardkorst, wat merken we er al van? Wat zal er van onze nalatenschap over zeg 100 miljoen jaar zichtbaar zijn? Moeten we proberen er wat aan te doen?

Eugène Viollet le duc, schepper van de Middeleeuwen

docent	Drs. Bart Zwegers
duur	5 x 2 uur college
data	12 maart t/m 16 april
dag/tijd	maandag 11.00-13.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 110,-
cursusnr.	V18M16

De Franse architect Eugène Viollet-le-Duc (1814-1879) creëerde zijn eigen sprookjesachtige versie van de Middeleeuwen. De vele kastelen, vestingwerken en kathedralen die hij gedurende zijn loopbaan restaureerde kregen een Middeleeuwer dan Middeleeuwse uitstraling. In zijn handen kregen deze bouwwerken een vorm die ze nooit eerder hadden gehad. Tegenwoordig kijken erfgoedexperts minachtend naar dergelijke historiserende restauratiepraktijken en doen ze af als niet-authentiek. Voor Viollet-le-Duc betekende authenticiteit echter iets heel anders dan het terugbrengen van gebouwen naar een eerdere verschijningsvorm. De restauratiearchitect, zo meende Viollet-le-Duc, moest zich middels een hermeneutisch experiment verplaatsen in de geest van de Middeleeuwers om zo hun bouwkunst te kunnen vervolmaken. Viollet-le-Duc luidde een herwaardering van Middeleeuwse, Gotische cultuur in Frankrijk in. In het begin van de negentiende eeuw gold de Gotiek nog als grillig, irrationeel en onsamenhangend, maar aan de hand van nauwkeurige analyse liet Viollet-le-Duc zien dat de Gotiek juist wel een rationele stijl was waarin iedere vorm functioneel is. Viollet-le-Duc geldt als één van de invloedrijkste architecten van de negentiende eeuw en heeft in heel Frankrijk zijn sporen nagelaten. Hij restaureerde enkele van Frankrijkst meest iconische bouwwerken waaronder de Mont-Saint-Michel, de vesting van Carcassonne en de Notre-Dame in Parijs. Tijdens deze cursus maakt u kennis met het werk en het denken van deze markante restauratiearchitect.

Bijeenkomst 1

De negentiende-eeuwen en hun verleden. Deze inleidende lezing beschrijft de negentiende eeuw als een periode van politieke, maatschappelijke, economische en culturele revoluties. In dit roerige tijdsgewricht veranderde de perceptie van het verleden fundamenteel.

Bijeenkomst 2

Eugène Viollet-le-Duc: een kind van zijn tijd. Deze sessie gaat in op de restauratiefilosofie van Viollet-le-Duc. Het schetst de traditie waarin hij stond en de maatschappelijke achtergronden waartegen zijn werk gezien moet worden.

Bijeenkomst 3

De droom van Viollet-le-Duc. In 1857 krijgt Viollet-le-Duc een droomopdracht van keizer Napoleon III: de restauratie van het kasteel van Pierrefonds. Hij toverde de ruïne om tot sprookjeskasteel. Aan de hand van dit bijzondere bouwwerk gaat deze sessie dieper in op de stijl en ideologie van Viollet-le-Duc.

Bijeenkomst 4

Viollet-le-Duc: de vernieuwer. Viollet-le-Duc herschiep met zijn architectuur de Middeleeuwen, maar hij deinsde niet terug voor het gebruik van moderne technologie om dit te bewerkstelligen. Deze sessie gaat over dit bijzondere aspect van zijn werk.

Bijeenkomst 5

Nalatenschap. Deze afsluitende sessie belicht de invloed van Viollet-le-Duc op de architectuur. Viollet-le-Duc was bijvoorbeeld mentor en vriend van Pierre Cuypers en inspireerde architecten als Hendrik Berlage en Victor Horta.

Limburgs Landschap 2

docent	Drs. Leo Tillmanns
duur	3 x 2 uur college plus 1 excursie
data	12, 19 en 26 maart, excursie 9 april
dag/tijd	maandag 14.15-16.15 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 118,- (incl. documentatiepakket per les)
cursusnr.	V18M17

Bijzonderheden

Bij de cursus hoort een documentatiepakket met de meest relevante data, kaarten en foto's. De cursus wordt afgesloten met een excursie.

Heeft u ooit gewandeld langs de oevers van de Oermaas in het Vijlener Bos? Of geologische orgelpijpen bekeken in de hellingen van het Schiepers Bos? Misschien eens gezocht naar Sterrenstenen of resten van inktvissen gevonden op het Belemnieten Kerkhof? Of geproefd van geologische toverballetjes op het Eiland van Ubachsberg?

Deze onderwerpen en nog veel meer geologische wetenswaardigheden komen aan bod in deze cursus over het ontstaan van het Limburgse Landschap. Het programma gaat uit van het landschap dat de geïnteresseerde wandelaar aantreft bij uitzichtpunten en kleine landschapselementen. Bijzondere aandacht is er voor de 'geologische vensters', plekken waar de ondergrond goed zichtbaar is zoals oude groeves of holle wegen. Wandelingen vormen ook de basis voor het cursusprogramma. Wat kom je tegen op de mooiste wandelroutes van Limburg? Welke punten moet je vooral niet overslaan en wat betekenen toch al die geologische termen op de instructieve borden van het IKL? Bij de cursus wordt veelvuldig gebruik gemaakt van illustratieve foto's, kaartfragmenten en tekeningen.

Programma

1. Breuklijnen, bruinkool en zilverzand uit het Tertiair.
Een heel lange en spannende periode in de Zuid-Limburgse ontstaansgeschiedenis waarin het landschap voor de laatste keer onder zeeniveau verdween. Er ontstaat zilverzand en bruinkool, grondstoffen waarvan de winning leidt tot enorme ingrepen in het landschap. Door de opheffing van de Ardennen en daling van de Noordzee begint Limburg te breken en te scheuren, een belangrijke factor bij het ontstaan van het markante landschap.
2. Op zoek naar 'sterrenstenen' en de sporen van de Oostmaas.
Tijdens de ijstijden, lang voordat de beekjes hun dalen hebben uitgesleten, stroomt de Maas over heel Zuid-Limburg, eerst in het oosten en later in westen. Het huidige landschap krijgt steeds meer vorm vooral door de vorming van plateaus en Maasterrassen. Waar en hoe kunnen we de resten van de Oostmaas nog zien en welke invloed heeft dat op de landschapsvorming?
3. De zeven bronnen van Holset
De definitieve vorming van het Zuid-Limburgse landschap vindt plaats aan het einde van de IJstijden. Er ontstaan van beekdalen en droogdalen, holle

wegen en graften. Hoe ontwikkelt zich de begroeiing en welke rol speelt de mens in de vorming van het Heuvelland ?

Excursiedag : Thema Zilverzand, Maasterrassen en Beekdalen
In aansluiting op de lessen is er een dagexcursie waarbij enkele markante punten uit de behandelde thema's bezocht worden. Hierbij geven we een aantal opties voor wandelroutes met een hoge landschapseducatieve waarde.

Italiaanse steden 1

Rome, Venetië, Siena, Pisa en Napels

docent	Drs. Jac van den Boogard
duur	5 x 2,5 uur college
data	21 maart t/m 18 april
dag/tijd	woensdag 14.00-16.30 uur
locatie	Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 138,-
cursusnr.	V18M18

Italië is de vorstin onder de Europese landschappen met daarin tal van beroemde steden. De Etrusken, de eerste oorspronkelijke bewoners van de fameuze Italiaanse 'laars vol scherven' leefden niet, zoals gebruikelijk bij vele oervolkeren, in agrarische gemeenschappen, maar in een bond van twaalf steden. Ze namen de stedelijke cultuur over van de Grieken, die beroemde steden stichtten zoals Napels op de door hen gekoloniseerde kusten van *Magna Grecia* – Groot Griekenland, zoals het zuidelijkste deel van Italië werd genoemd.

Via de Etrusken en de Romeinen werd de stedelijke cultuur in Europa geïntroduceerd.

Rome wordt niet voor niets de 'eeuwige stad' genoemd. Er is maar een stad ter wereld die zich 'Urbs' mag noemen – het Latijnse woord voor 'stad' – en dat is Rome.

In de vroege Renaissance kwam een geheel nieuwe stedelijke cultuur tot stand in Italië. De toegenomen handel bracht rijkdom. Vooral in die Italiaanse stad die nog steeds als een fata morgana opdoemt uit het water van de haar omringende lagune: Venetië, *la serenissima*.

De nieuwe welvarende 'stadstaten', die ontstonden in dertiende en veertiende eeuw, zoals Siena en Pisa namen *condottieres* in dienst, die hun politieke en territoriale belangen op het slagveld behartigden, terwijl de trotse opkomende burgerij in de steden met elkaar wedijverde door de bouw van prachtige *palazzi*, overheidsgebouwen, kerken en kathedralen.

In deze cursus nemen we vijf interessante Italiaanse steden onder de loep. Maak (hernieuwd) kennis met het verhaal achter de monumentale architectuur, kunst, historie, cultuur en musea, muziek en inwoners van vijf parels aan de Italiaanse stedenkroon: Rome, Venetië, Siena, Pisa en Napels.

De medische reeks

docent	Prof. Dr. Ton Gorgels, Prof. Dr. Luc van Loon, Prof. Dr. Nicole Bouvy, Prof. Dr. Ger Koek
duur	4 x 2 uur college
data	01 maart t/m 22 maart
dag/tijd	donderdag 10.30-12.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Brusselseweg 150, Maastricht
kosten	€ 66,-
cursusnr.	V18M19

In vier lezingen praten vier medici van Universiteit Maastricht u bij over de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied.

01 maart – hartstilstand – Prof. dr. Ton Gorgels

Professor Gorgels is em. hoogleraar transmurale cardiologie. Hij zet zich sinds vele jaren in voor de aanpak van plotselinge hartstilstand buiten het ziekenhuis.

Jaarlijks vinden er in Nederland ongeveer 8.000 mensen reanimaties plaats voor een plotselinge hartstilstand. Onderzoek o.a. in de provincie Limburg heeft aangetoond dat de overlevingskansen aanzienlijk stijgen als getuigen direct starten met reanimeren en burgerhulpverleners (of politie, brandweer en bedrijfshulpverleners) komen assisteren. Overlevers van een hartstilstand hebben vaak weer vele gezonde levensjaren in het vooruitzicht. Daarom zou iedere burger moeten kunnen reanimeren

In deze lezing komt aan de orde hoe we Nederland optimaal hartveilig kunnen maken. Ook overlever(s) en andere direct betrokkenen, zoals familieleden en reanimatie-ervaringsdeskundigen komen aan het woord. Een reanimatiedemonstratie laat nog eens zien wat de belangrijkste vaardigheden zijn. Eigen ervaringen van de toehoorders kunnen gedeeld worden en ook andere aspecten zoals die bv betrekking hebben op de wens om niet gereanimeerd te worden.

08 maart – Je bent wat je zonet hebt gegeten – Prof. dr. Luc van Loon

Professor van Loon is hoogleraar bewegingswetenschappen aan het MUMC.

De titel van de lezing mag u letterlijk nemen. Onderzoek heeft namelijk aangetoond dat al vijf uur na consumptie van een melkeiwit sporen hiervan terug te vinden zijn in ons spierweefsel. Per dag wordt er zo'n één tot twee procent van al je spieren vervangen door nieuw materiaal. Dat betekent in feite dat we een compleet ander mens zijn dan twee maanden geleden.

Om spieropbouw in goede balans te houden is de consumptie van voldoende eiwitten essentieel. Eiwitarme voeding en te weinig beweging leiden met name bij ouderen namelijk tot spiermassaverlies en mobiliteitsproblemen.

15 maart – snijden zonder mes – Prof. dr. Nicole Bouvy

Professor Bouvy is chirurg en hoogleraar innovatieve chirurgische technieken in het MUMC. Ze is gespecialiseerd in de minimaal invasieve chirurgie.

In haar lezing zal Professor Bouvy uitleggen dat het met een mes een lichaam open snijden een techniek is die aan het verouderen is. Het levert te veel complicaties op. Innovatieve methodes die minder invasief zijn hebben de toekomst. Door het mes

meer en meer weg te laten en via de natuurlijke openingen van het lichaam (mond, anus, vagina) te opereren kunnen complicaties worden voorkomen. Maar eigenlijk wil ze ook voorkomen dat mensen überhaupt ziek worden. Dit moet mogelijk zijn met de drie magische woorden informatie, preventie en DNA interventie.

22 maart – Leververvetting, geen onschuldig verschijnsel – Prof. dr. Ger Koek

Professor Koek is maag-, darm en leverarts in het Maastricht UMC. Hij is in 2004 gepromoveerd op het onderwerp 'gallige reflux'.

NAFLD staat voor *non-alcoholic fatty liver disease* en 1 op de 5 volwassenen lijdt er aan. Bij mensen met overgewicht of obesitas is dat zelfs 50 tot 100%. Niet alcoholische leververvetting ontstaat door een verstoorde balans tussen opname van vetten en koolhydraten uit de voeding en opslag in vetweefsel en de lever. Dit kan uiteindelijk leiden tot een chronische ontsteking waardoor de kans op hart- en vaatziekten, diabetes en kanker stijgt. Wat je moet doen om het te voorkomen is duidelijk: afvallen, bewegen, gezond eten. Er worden verschillende medicamenten ontwikkeld die de ontsteking kunnen remmen, maar dat zal nooit meer zijn dan een toevoeging op een gezonde leefstijl.

Drie koninginnen

docent	Drs. Constance van der Putten
duur	3 x 2.25 uur college
data	29 maart, 5 april, 12 april
dag/tijd	donderdag 10.45-13.00 uur
locatie	Maastricht
kosten	€75,-
cursusnr.	V18M20

Catharina, Maria-Theresia en Victoria, power vrouwen van weleer

In onze tijden zijn vrouwen met macht niet dik gezaaid en vroeger was dat niet anders. Grote Historische Figuren zijn meestal mannen. Maar natuurlijk zijn er in het verleden best imposante vrouwen te vinden! Wie kent ze nou niet, tsarina Catharina de Grote, keizerin Maria Theresia en koningin Victoria, majesteitlijke dames die in de achttiende en negentiende eeuw langdurig hun macht lieten gelden.

'Doorsnee types' waren zij zeker niet: de sluwe en extravagante Catharina, geboren als Duitse prinses, stootte als 33-jarige haar onbekwame echtgenoot van de troon en regeerde vervolgens zelf als verlicht despoot; de charmante, maar ook intolerante Maria Theresia kwam in 1740 als 23-jarige op de troon van de Habsburgse monarchie, bleef daar veertig jaar lang en werd intussen moeder van zestien kinderen; de eigenzinnige Victoria, koningin sinds haar achttiende, genoot van haar machtige positie en tijdens de 64 jaar van haar bewind groeide Engeland uit tot een machtig wereldrijk.

Beloken kijken deze theatraal uitgedoste vrouwen ons vanuit hun portretten aan, en maken ons nieuwsgierig.

De cursus *Catharina, Maria Theresia en Victoria, power vrouwen van weleer* gaat op zoek naar de levens die zij leidden!

Sieraad

docent	Chequita Nahar en Eric Steenman
duur	6 x 2 uur college
data	06 maart t/m 10 april
dag/tijd	dinsdag 19.30 -21.30 uur
locatie	Academie Beeldende Kunsten, Herdenkingsplein, Maastricht
kosten	€ 130,-
cursusnr.	V18M21

U maakt kennis met authentieke technieken die gebruikt worden bij het maken van een sieraad om te komen tot innovatieve materialen.

Een sieraad of juweel (ook: tooi) is elk object (met uitzondering van kleding) dat op het lichaam wordt gedragen (of hoofdzakelijk dient om op het lichaam te dragen) met de bedoeling dat te verfraaien.

Het sieraad wordt vaak gezien als een object zonder directe functie en zonder context is het lastig ze te plaatsen. De cursus maakt duidelijk dat sieraden wel degelijk een functie kunnen hebben, maar dat dan meer in de symbolische context. Sieraden vertellen een verhaal, communiceren over status of doelgroep. Sieraden zijn toegankelijk voor iedereen en dragen bij aan de persoonlijke identiteit. Dit doen zij door hun vorm, de waarde en materiaaltoepassing.

In de lessen gaan wij ons oriënteren op storytelling door middel van technieken, materiaaltoepassing en vormtaal. Hiervoor zullen wij ons verdiepen in de wereld van het sieraad en de productietechnieken die vandaag de dag toegepast worden om het verhaal te versterken en leesbaar te maken. Dit zullen wij onder andere doen door 3d print technieken en traditionele technieken te combineren.

Docenten:

Chequita Nahar is de Directeur van de Maastricht Academie of Fine Arts and Design en heeft als specialisatie sieraad. Ze heeft jarenlange ervaring in het onderwijs. Chequita Nahar presenteert haar werk in binnen- en buitenland, haar werk is opgenomen in een aantal collecties van diverse musea, waaronder het CODA-museum te Apeldoorn en het Rijksmuseum te Amsterdam.

Eric Steenman is opgeleid als goudsmid in Schoonhoven en heeft jarenlang een eigen bedrijf gehad waar hij interieurs realiseerde voor bedrijven. Ook is hij gespecialiseerd in restauratie van zilverwerk en heeft o.a. werken van de St. Servaaskerk te Maastricht onder handen mogen nemen. Momenteel is hij werkzaam als docent Ontwerpen op de afdeling Design waar hij zijn liefde voor technieken en materialen deelt met en overdraagt aan de studenten.

Wetenschappelijke illustratie

docent	docent Academie Beeldende Kunsten
duur	6 x 2 uur college
data	20 februari t/m 27 maart
dag/tijd	dinsdag 19.30-21.30 uur
locatie	Academie Beeldende Kunsten, Herdenkingsplein, Maastricht
kosten	€ 130,-
cursusnr.	V18M22

Leer van een professionele wetenschappelijk illustrator wetenschapsobjecten tekenen.

Wetenschappelijke illustratie: u haalt zich vast al meteen prachtige beelden uit medische atlanten voor de geest of herinnert zich een prent uit een biologie lokaal. Misschien bent u ooit geopereerd en kreeg u een folder met illustraties waarin de ingreep aan u als patiënt werd uitgelegd. Grote kans dat deze gemaakt zijn door een wetenschappelijk illustrator.

Wetenschap en kunst komen samen in wetenschappelijke illustratie: zij maakt het mogelijk om complexe informatie effectief over te brengen en zo de wetenschapper te laten communiceren met zijn/haar publiek.

De cursus maakt inzichtelijk hoe een wetenschappelijk illustrator dit doet. Aan de hand van theorie en een praktische opdracht gaat de cursist zelf als een wetenschappelijk illustrator aan de slag. Er wordt aandacht besteedt aan het nauwkeurig kijken en bestuderen van een onderwerp, maar ook zeker aan het visuele verhaal om de informatie over te brengen op een doelgroep.

De basis voor de uiteindelijke illustratie zal een goed uitgewerkte schets zijn waarin alle benodigde informatie samenkomt. Als deze klaar is, kiest de cursist voor een passende tekentechniek om de illustratie uit te gaan werken. In deze cursus zal er ook aandacht geven worden aan verschillende tekentechnieken.

Hanny van den Brand is wetenschappelijk illustrator, docent en preparateur.

In 2009 is ze afgestudeerd aan de Bachelor of Education Visual Art & Design aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (cum laude). Vanuit haar interesse voor anatomie volgde ze hierna een opleiding tot Vakbekwaam basis preparateur bij Bos en Fauna Groenbeheer op de Hoge Veluwe in Schaarsbergen (2012). Daarop volgde ze part-time de Master Scientific Illustration (2017) welke ze in juni dit jaar met succes afgerond heeft.

Haar afstudeerproject "The Image of Bats" heeft ze bij het Natuurhistorisch museum in Rotterdam volbracht onder begeleiding van Kees Moeliker. Momenteel is ze daar nog werkzaam als collectiemedewerker en prepareert ze dierenhuiden. Ze werkt als zelfstandig wetenschappelijk illustrator en is gevestigd in 's-Hertogenbosch.

Keramiek

docent	Ri-Jeanne Cuppens
duur	6 x 2 uur college
data	22 februari t/m 29 maart
dag/tijd	donderdag 19.30-21.30 uur
locatie	Academie Beeldende Kunsten, Herdenkingsplein, Maastricht
kosten	€ 130,-
cursusnr.	V18M23

Het werken met klei is van alle tijden en alle culturen. Klei, gebakken of ongebakken, komt op allerlei manieren voor in ons dagelijks leven, we bouwen huizen van baksteen, gebruiken serviesgoed, maken beelden, voeren rituelen uit, reinigen of versieren ons lichaam en bewaren de as van onze geliefden in urnen. De mogelijkheden voor de kunstenaar of vormgever zijn onuitputtelijk.

In deze lessenserie gaan we ons verdiepen in de keramische container in alle mogelijke vormen en toepassingen. Het begrip container wordt nader toegelicht en in een historische context geplaatst. We kijken naar voorbeelden uit de kunstgeschiedenis en de actualiteit van de hedendaagse kunst en vormgeving. Na deze inleiding gaan we, onder begeleiding van docenten van de Academie Beeldende Kunsten in Maastricht aan de slag met klei, engobes en glazuren.

Docent Ri-jeanne Cuppens werkt als Lecturer Arts met als specialisatie keramiek bij de Kunstacademie Maastricht. Ze is opgeleid tot 1e graads docent handvaardigheid en heeft jarenlange ervaring. Ri-Jeanne heeft verschillende keren gewerkt in het Europees Keramisch Werk Centrum. Ze heeft daarnaast expertise opgedaan in China, Macedonië, Turkije, Japan en Canada.

Heerlen

Changing Times II

docent	Ko van Dun
duur	8 x 2 uur college
data	25 januari t/m 22 maart, niet op 15 februari
dag/tijd	donderdag 14.00-16.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Nieuw Eyckholt 300, Heerlen
kosten	€ 176,-
cursusnr.	V18H01

Bijzonderheden:

Lesmateriaal: behandelde tekst en beelden worden toegestuurd via WeTransfer

Waar zijn we en hoe zijn we er gekomen? Met de kunst als gids gaat Ko van Dun in Changing Times II op zoek naar het verhaal van onze wereld. Hij zoomt in op een aantal actuele onderwerpen en schetst de bredere maatschappelijke en culturele achtergronden. Iedere les heeft een eigen thema: het leven in een beeldcultuur, kunst en politiek, de macht van het geld of de opkomst van de vrouw. Gaandeweg ontstaat een kleurrijk mozaïek van een wereld die in korte tijd radicaal afstand heeft genomen van die van de vorige eeuw.

Sint Petersburg van de tsaren

docent	Dr. Peter van Nunen
duur	5 x 2 uur college
data	29 januari t/m 5 maart, niet op 12 februari
dag/tijd	maandag 14.00-16.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Nieuw Eyckholt 300, Heerlen
kosten	€ 130,-
cursusnr.	V18H02

bijzonderheden

De cursus kan worden afgesloten met een reis naar Sint Petersburg in het voorjaar van 2018.

Cursisten krijgen voor aanvang van de colleges een reader.

Sint Petersburg levert al ruim driehonderd jaar stof voor kunst en literatuur. En staat bekend als het "Venetië van het Noorden" en het "Baltische Amsterdam". Het doet westers aan, maar ligt toch vooral in het noorden van het oosten.

Moskou mag dan wel het politieke hart van Rusland genoemd worden, de meeste Russen twijfelen er niet aan dat het culturele hart van 's werelds grootste land Sint Petersburg is.

In vijf lezingen wordt de historie van de stad Sint Petersburg geschetst aan de hand van de geschiedenis van haar architectuur, die in feite de geschiedenis van de tsarenheerschappij is. Of nu het tijdperk van een tsaar de geest van barok of classicisme, van renaissance of decadentie ademt, altijd blijft het keizerlijke, het imperiale, een constante in de geschiedenis van de stad en haar prachtpaleizen. Vanaf haar prille begin zal deze artificiële residentie twee eeuwen lang broedplaats zijn van kunst en politiek, met als catharsis het relatief onbekend gebleven experiment van de nieuwe kunst aan het begin van de twintigste eeuw en de daarop volgende revolutie.

Vanuit wisselende invalshoeken wordt een poging ondernomen de glans van die tsaristische residentie bloot te leggen en door de museale coulissen van de later verstilde kunststad met Lenins naam heen zichtbaar te maken. Ter sprake komen onder andere architectuur en stadsplanning, literatuur, theater en beeldende kunsten van deze fascinerende Russische kunstmetropool.

Bij de verschillende invalshoeken wordt teruggegrepen op belangrijke werken uit de Russische literatuur die in het Nederlands vertaald zijn.

Afrikaanse filosofen

docent	Drs. Nico Dieteren
duur	10 x 2 uur college
data	30 januari t/m 10 april, niet op 13 februari
dag/tijd	dinsdag 11.00-13.00 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Nieuw Eyckholt 300 Heerlen
kosten	€ 220,-
cursusnr.	V18H03

bijzonderheden

Lesvorm: hoorcolleges met de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Literatuur.

Bij aanvang van de cursus wordt een reader met teksten uitgedeeld.

Een eerste kennismaking met enkele Afrikaanse denkers

In de westerse wereld lijkt Afrika vaak symbool te staan voor kwalijke fenomenen als hongersnood, burgeroorlog, politieke anarchie, corruptie, uitbuiting, etc. Positieve ontwikkelingen en tekenen van hoop daarentegen halen zelden het nieuws, alsof alles weggezuiverd moet worden wat ook maar enigszins afbreuk doet aan ons negatieve beeld van dit enorme continent. De wereld van de filosofie vormde lange tijd geen uitzondering, want er werd zo weinig aandacht besteed aan filosofen van Afrikaanse origine dat men zich zelfs kon gaan afvragen of ze wel bestonden. Het tij begint evenwel ten goede te keren en van deze ontwikkeling legt deze cursus getuigenis af door bijzondere aandacht te vragen voor twee van de belangrijkste Afrikaanse filosofen: *Kwame Anthony Appiah* en *Achille Mbembe*.

Het eerste deel van de cursus staat in het teken van het boek *The honor code (2010)* van Kwame Appiah, waarin de vraag centraal staat wat nu eigenlijk de beslissende drijfveer is achter morele revoluties. De wetenschapsfilosoof Kuhn is beroemd geworden vanwege zijn onderzoek naar wetenschappelijke revoluties en dan met name binnen het veld van de natuurwetenschap, in de voetsporen van zijn illustere voorganger stelt Appiah een onderzoek in naar de morele revoluties. In zijn boek behandelt hij drie morele revoluties, namelijk de dood van het duel in Groot-Brittannië, de afschaffing van de voetinbinding bij vrouwen in China en de afschaffing van de slavernij in Groot-Brittannië. Verder vraagt hij aandacht voor een morele revolutie die nog moet plaatsvinden, namelijk de afschaffing van de eerwraak die nog steeds een kwalijk spoor trekt in grote delen van de wereld. Wat Appiah in zijn onderzoek aantoont, is dat bij morele revoluties niet zozeer redelijke argumenten de doorslag geven, maar veranderende opvattingen over *eer*. Op grond van dit inzicht pleit hij ervoor om eer weer op te nemen in de moraliteit en zo een tegenwicht te bieden aan de ethiek van de moderne tijd (o. a. Kant), die eer en moraliteit juist uit elkaar haalde. We zouden kunnen spreken van een eerherstel voor de eer.

Het tweede deel van de colleges is gewijd aan *Kritiek van de zwarte rede (2013)* van Achille Mbembe, die met dit boek veel stof heeft doen opwaaien in de wereld van de filosofie. De auteur zelf erkent dat de uitdrukking 'zwarte rede' behalve polemisch ook uitermate veelduidig is, zo staat ze bijvoorbeeld voor een paradigma van onderwerping en voor een model van uitbuiting, maar dit net van betekenissen heeft wel steeds het *ras* als fundament. Ras is zelf ook weer een uiterst complex begrip dat nader onderzocht zal moeten worden, zo onderzoekt Mbembe onder andere wat ras betekent in relatie tot het ressentiment dat bij de onderdrukten speelt. Wat echter het meest in het oog springt in zijn werk is de these dat de wereld zwart wordt en er

sprake is van een tendens waarin de *conditio nigra* universeel wordt. Onder invloed van het neoliberalisme wordt het menselijk subject vervangbaar en oplosbaar, met als gevolg dat het van zijn identiteit wordt beroofd, net zoals de neger altijd al van zijn identiteit beroofd was. Tijdens de colleges zal onder andere duidelijk moeten worden wat het zwart worden van de wereld betekent, bijvoorbeeld voor de belofte van de universele vrijheid en gelijkheid.

Tot slot is een *waarschuwing* op haar plaats: een cursus over Afrikaanse filosofen mag niet op een lijn worden gesteld met een cursus over Afrikaanse filosofie zonder meer. De vraag of er sprake is van Afrikaanse filosofie is van een geheel andere orde en misschien zelfs niet geheel legitiem. De titel van de cursus spreekt dan ook nadrukkelijk van Afrikaanse denkers in plaats van Afrikaanse filosofie.

Interieurgeschiedenis 3

docent	drs. Ineke Beeling
duur	3 x 2 uur
data	01, 08 en 22 februari, excursie 01 maart
dag/tijd	maandag 10.30-12.30 uur
locatie	Zuyd Hogeschool, Nieuw Eyckholt, Heerlen
kosten	€ 66,-
cursusnr.	V18H04

Bijzonderheden

De cursus is een vervolg op de cursus van najaar 2017 over de eerste helft van de 20e eeuw, maar kan goed afzonderlijk gevolgd worden.

Interieurs na WO II

We gaan kijken naar de interieurs uit de periode na WO II. De oorlog had grote invloed op de stijl van inrichten. Schaarste in woningen, meubilair en grondstoffen gaf nieuwe impulsen en uitdagingen. Dit resulteerde in vernieuwingen op het gebied van sociale woningbouw, serieproductie etc. Technieken en materialen die ten behoeve van de oorlogsindustrie ontwikkeld waren, vonden hun weg naar de interieurs. Zo was het glasvezel in de eerste stoelen van Charles Eames in de oorlog al toegepast in radarkoppen van vliegtuigen.

In het eerste van de drie lesblokken ligt het accent op Amerika. Al tijdens de oorlog is er daar een cultuur van vernieuwing op het gebied van (interieur) vormgeving.

Bekende architecten en kunstenaars, die gevlucht waren uit Europa, hebben grote invloed. Onder hen bijvoorbeeld Mies van der Rohe, de voormalige directeur van het Bauhaus.

Het tweede blok gaat over de naoorlogse interieurs in Europa en onder andere de invloed van Amerika hierop. Bij de Nederlandse wederopbouw speelt de Stichting Goed Wonen een grote rol. Bedrijven als Tomado en Pastoe zijn voorlopers van de Nederlandse massaproductie. Het Scandinavisch design met hout neemt een grote vlucht. Als gevolg van de snel ontwikkelende ruimte- en burgerluchtvaart zijn het ook Scandinaviërs als Arne Jacobson en Eero Saarinen die met behulp van de nieuwe synthetische materialen zich ontpoppen tot Jet- en Space Age ontwerpers.

In het derde blok komen de Pop- en Op Art interieurs van de 'swinging sixties' aan de orde. Het Italiaans Design krijgt grote invloed, waaronder de in de jaren '80 door Ettore Sottsass opgerichte Memphis groep. De oranje, bruine interieurs met macramé zullen voor herkenning zorgen. Aan het eind van de eeuw is het Dutch Design in opkomst.

Grand Tour 4

1968-2018. 50 jaar later

Docent	Drs. Ben van Melick
Duur	4 x 2 uur college
Data	28 maart t/m 18 april
dag/tijd	woensdag van 10.30-12.30 uur
locatie	Schunck*, Bongerd 18, Heerlen
kosten	€ 98,- (incl. lesmateriaal en koffie)
cursusnr.	V18H05

bijzonderheden

Elke Grand Tour heeft zo zijn eigen aanpak en kan afzonderlijk gevolgd worden; er is geen voorkennis vereist, specifieke interesse is een pre. Geen opdrachten, de cursus wordt gegeven in collegevorm.

1968-2018. 50 jaar later.

Een terugblik op de roerige jaren zestig. Wat was er aan de hand in Amsterdam, Berlijn en Parijs. Vanuit cultuur-historisch perspectief onderzoeken we waar de opstand tegen de autoriteiten, het nieuwe denken en het alternatieve leven vandaan kwam, hoe de nieuwe opvattingen om zich heen grepen en zich nestelden in het maatschappelijke leven. Literatuur blijft een belangrijke invalshoek, maar daarnaast zullen cultuurfilosofie en muziek een belangrijke rol spelen. De link met de cultuur waarin wij nu leven is een rode draad.

Roermond

Erflaters van onze beschaving 4

docenten

geschiedenis	Constance van der Putten
muziek	Jan Ezendam
kunst	Jac van den Boogard
literatuur	Peter Flaton
filosofie	Wim Fiévez
duur	10 x 2 uur college
data	19 januari t/m 06 april, niet op 16 februari en 30 maart
dag/tijd	vrijdag 10.30-12.30 uur, 2 febr en 2 maart van 14.00-16.00 uur
locatie	MFC 't Paradies, Munsterstraat 61, Roermond
kosten	€ 228,- (inclusief syllabus)
cursusnr.	V18R01

bijzonderheden

Dit is het vierde deel van een leergang van 8 delen. Een beknopte syllabus met literatuuropgaven en verwijzingen naar relevante webpagina's begeleidt deze cursus

Deel 4 - De Nieuwe Tijd

De cursus Erflaters gaat de 'Nieuwe Tijd' binnen, de Renaissance. Een tijdperk van nieuwe oriëntatie, maar ook van herwaardering van de klassieke oudheid, en tegelijkertijd een periode die stevig verankerd blijft in wat voorafging, in het christendom. De vroegste erflater in deze cursus is de 13^e eeuwse Thomas van Aquino, die een synthese van filosofie en theologie tot stand brengt, een stevig samenstel van Aristoteles en christendom. In de 14^e eeuw zal Willem van Ockham geloof en verstand, dingen en namen uit elkaar trekken, en de basis leggen voor modern nominalisme en scepticisme.

Petrarca en Dante zijn onze literaire erflaters. Beiden zijn ze op zoek naar de 'docta pietas', een christelijke levensvisie gebouwd op de bijbel, de kerkvaders en een hernieuwde waardering voor de klassieken. Maar bij deze zoektocht hebben deze grote schrijvers wel ieder hun eigen insteek: Dante leidt Vergilius zijn eigen wereld binnen en verchristelijkt hem; Petrarca neemt zijn lezers mee naar de Oudheid. Introspectie versus extraspectie.

In de Renaissance ontstaat in de kunst een nieuw perspectief, niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk: het lineaire. Onder invloed van ontwikkelingen in literatuur, wetenschap en filosofie ontstaan nieuwe inzichten over proportieleer, anatomie en compositie. De verhoudingen gaan ertoe doen. En de kunstenaar treedt, meer dan voorheen, naar voren. In deze cursus worden twee reuzen behandeld: Pierro della Francesca en Michelangelo Buonarotti.

De wil tot weten, ambitie, kritische zin, drang naar vernieuwing, naar vrede, naar vrijheid: we vinden al deze strevingen in Erasmus. Kritisch was hij over de kerk, de clerus, de bijbel, het onderwijs. Maar anders dan Luther wilde hij geen breuk, maar vernieuwing van binnenuit.

De tweede erflater in het geschiedenisblok is de machtige Karel de Vijfde: heerser over een enorm, expanderend rijk; hij was een royaal sponsor van de vernieuwing in de gedaante van de kunsten van de Renaissance, en ook vernieuwing in de kerk stond op zijn agenda: het Concilie van Trente. Maar zijn rijk moest en zou wel rooms-katholiek blijven; Niet alleen de Turken, maar ook de protestanten waren zijn vijanden. Toch kon hij niet verhinderen dat het in 1555, niet lang voor zijn dood, door toedoen van zijn broer Ferdinand toch nog kwam tot het principe 'wiens gebied, diens gebed'.

Spinoza's filosofie als levensweg

docent	Paul Juffermans
duur	10 x 2 uur college
data	29 januari t/m 16 april, niet op 12 februari en 2 april
dag/tijd	maandag 10.00-12.00 uur
locatie	MFC 't Paradies, Munsterstraat 61, Roermond
kosten	€ 225,-
cursusnr.	V18R02

Bijzonderheden

Verplichte literatuur:

Spinoza, Ethica, Wereldbibliotheek, Amsterdam, ISBN: 90 284 14290. Een andere vertaling is ook goed.

Aanbevolen literatuur:

Spinoza, Verhandeling over de verbetering van het verstand, Historische Uitgeverij, Groningen, ISBN: 90 6554 462 3 (of andere vertaling).

Theo Zweerman, m.m.v. Paul Juffermans, Spinoza's Inleiding tot de filosofie, Boom, Amsterdam, ISBN: 90 8506 1482 / 730

Kees Schuyt, Spinoza en de vreugde van het inzicht, Uitgeverij Balans, Amsterdam, ISBN: 978 94 600 34060.

In de eerste, autobiografisch getinte bladzijden van Spinoza's jeugdwerk, de Verhandeling over de verbetering van het verstand, wordt beschreven hoe de ik-figuur zich bevindt op een tweesprong op zijn of haar levensweg. Hij of zij staat voor de keuze om de weg in te slaan van een streven naar rijkdom, eer en genot ofwel de weg te gaan of liever de zoektocht te beginnen naar een waarachtig goed. Maar de vraag doemt dan onmiddellijk op waaruit zo'n waarachtig goed bestaat, of het wel bereikbaar is en hoe de filosofie daarbij kan helpen. In deze autobiografische tekst wordt niet alleen de vraag gesteld naar het goede leven, een kernthema uit de antieke filosofie, maar ook wordt in minatuurvorm een beeld geschetst van wat Spinoza later in zijn hoofdwerk, de Ethica, gedetailleerd zal uitwerken: de filosofie als levensweg.

In deze cursus zullen we eerst de genoemde tekst uit de Verhandeling over de verbetering van het verstand bespreken bij wijze van inleiding tot de filosofie in het algemeen en de Ethica in het bijzonder. Vervolgens zullen we ons richten op Spinoza's hoofdwerk en met name op het vijfde en laatste deel, waarin een beschrijving wordt gegeven van de filosofie als levensweg. In dit vijfde deel wordt echter voortdurend terugverwezen naar de voorafgaande vier delen zodat eerst een summier bespreking van deze vier delen noodzakelijk is.

Tijdens de colleges zullen we Spinoza ook gebruiken als een uitkijktoren in het historische landschap van de wijsbegeerte. We zullen zoeken naar raakpunten, overeenkomsten en verschillen met andere filosofen vanaf de Oudheid tot aan onze moderne tijd.

Reformaties 1500-1800

docent	Hilbert de Wal
duur	6 x 2. uur college
data	30 januari t/m 13 maart, niet op 13 februari, excursie op 20 maart
dag/tijd	dinsdag 14.00-16.00 uur
locatie	MFC 't Paradies, Munsterstraat 61, Roermond
kosten	€ 165,-
cursusnr.	V18R03

Het jaar 1517 wordt klassiek beschouwd als een breuklijn in de Europese geschiedenis, maar hoe onverwacht en diep was de kloof die Maarten Luther sloeg? Hoe beoordeelden de tijdgenoten de gebeurtenissen en hoe reageerden kerk, staat en burger? De religieuze onenigheid die zich als een inktvlek over Europa verspreidde had ook repercussies voor de sociale en politieke verhoudingen en had invloed op wetenschap en filosofie, maar natuurlijk was die ontwikkeling niet over hetzelfde.

We bekijken in deze collegereeks de oorsprongen van de religieuze reformatie en volgen het geografische spoor in de zestiende, de zeventiende en de achttiende eeuw. Wat en waar heeft ons 500 jaar reformaties gebracht? Na een inleidend college over de antieke en middeleeuwse oorsprongen van 'ketterij' zullen afzonderlijk de situatie in Duitsland, Zwitserland, Nederland & Frankrijk, Engeland & Schotland en in Zuid-Europa worden besproken. Waar staan we na een half millennium van reformaties?

Eén van die reformaties was de Nederlands-Calvinistische variant: in 1618-1619 vond in Dordrecht de Synode van Dordt plaats, waar de gereformeerde piketpaaltjes nog eens stevig in de grond werden geslagen. Die dogmatische herijking zou grote gevolgen hebben, niet alleen voor Nederland, maar ook voor Engeland, Schotland en zelfs voor het geloof van de nieuwe kolonisten in Amerika. We besluiten de collegereeks reformaties dan ook met een excursie naar Dordrecht, op 20 maart 2018.

De excursie

Op dinsdag 20 maart 2018 bezoeken we de oudste stad van Holland, Dordrecht. De synode van Dordt (1618/1619) vormt als cruciaal ijkpunt voor de calvinistische doorbraak in Noordwest-Europa de leidraad van deze dagexcursie.

We bezoeken het Dordrechts Museum en het Hof van Holland waar op eigentijdse wijze de geboorte van de Republiek maar ook de synode van 1618/1619 uitgebreid belicht wordt. Onderdeel van het programma is ook een stadswandeling door de prachtige oude binnenstad van deze stad aan de Merwede, waarbij regionale en internationale aspecten van de reformatie aan bod komen.

Programma

Vervoer is op eigen gelegenheid.

11.30 uur	verzamelen op het centraal station van Dordrecht
11:30 - 11:45	wandeling van het station naar het Dordrechts Museum
11:45 - 13:00	bezoek aan het Dordrechts Museum
13:00 - 14:00	gelegenheid tot lunch
14:00 - 15:30	gegidste stadswandeling door de oude binnenstad en langs de binnenhaven
15:30 - 17:00	bezoek aan het Hof van Holland
17.00 uur	einde programma

Italiaanse steden 2

Florence, Lucca, Bologna, Verona, Palermo

docent	drs. Jac van den Boogard
duur	5 x 2.5 uur college
data	31 januari t/m 14 maart, niet op 14 februari en op 28 februari
dag/tijd	woensdag 14.00-16.30 uur
locatie	MFC 't Paradies, Munsterstraat 61, Roermond
kosten	€ 138,-
cursusnr.	V18R04

Italië is de vorstin onder de Europese landschappen met daarin talrijke parels van steden. De Etrusken, de eerste oorspronkelijke bewoners van de fameuze Italiaanse 'laars vol scherven', leefden niet zoals vele oervolkeren in agrarische gemeenschappen, maar in een bond van twaalf steden. Ze namen de stedelijke cultuur over van de Grieken die zich in stedelijke samenlevingen vestigden in het zuidelijkste deel van Italië. Niet voor niets heet dat deel van *Italië Magna Grecia* – Groot Griekenland. Via de Etrusken en de Romeinen werd de stedelijke cultuur in Europa geïntroduceerd. Rome – de Eeuwige Stad, de Urbs - was (en is nog steeds) de 'stad der steden'.

In de vroege Renaissance kwam een geheel nieuwe stedelijke cultuur tot stand in Italië. De toegenomen handel bracht rijkdom en welvaart. Er verrezen fantastische middeleeuwse stadsensembles rond centrale pleinen in de steden, die de autonome burgerlijke cultuur van Italië uitdroegen. De nieuwe welvarende 'stadstaten', die ontstonden in de dertiende en veertiende eeuw, zoals Florence en Bologna namen *condottieres* in dienst, die hun politieke en territoriale belangen op het slagveld behartigden, terwijl de trotse opkomende burgerij in de steden met elkaar wedijverde door de bouw van prachtige *palazzi*, overheidsgebouwen, kerken en kathedralen.

In deze cursus nemen we opnieuw vijf interessante Italiaanse steden onder de loep. Maak (hernieuwd) kennis met het verhaal achter de monumentale architectuur, kunst, historie, cultuur en musea, muziek en inwoners van vijf parels aan de Italiaanse stedenkroon: Florence, Lucca, Bologna, Verona, Palermo

Grote Mannen van de oudheid

docent	Dr. Anton van Hooff
duur	5 x 2 uur college
data	1 mrt t/m 22 mrt
dag/tijd	donderdag 10.00-12.00 uur
locatie	MFC 't Paradies, Roermond
kosten	€ 110,-
cursusnr.	V18R05

Perikles van Athene, Alexander de Grote, Hannibal, Julius Caesar, keizer Augustus, keizer Constantijn, dat zijn antieke persoonlijkheden van wie iedereen de namen kent. Wat heeft het tot zulke markante figuren in hun tijd gemaakt en waarom heeft onze westerse beschaving in de politiek, beeldende en literaire kunst telkens weer naar die grote mannen verwezen? In vijf colleges wordt hun betekenis in de historisch context duidelijk gemaakt én wordt hun voortleven in beeld gebracht.

Willem I, Willem II en Willem III koningen van Nederland in de 19e eeuw

docent	Drs. Constance van der Putten
duur	3 x 2.25 uur college
data	1 mrt t/m 15 mrt
dag/tijd	woensdag 13.30-15.45 uur
locatie	Roermond
kosten	€ 74,-
cursusnr.	V18R06

Tussen roddel en adoratie

De levens van de eerste Oranje koningen in de negentiende eeuw zijn op zijn minst kleurrijk te noemen. De werklustige Willem I, bekend als Koning-Koopman en Kanalen-koning, die na achtentwintig jaar afstand doet van de troon, bijzonder teleurgesteld over de afscheiding van België; de charmante, impulsieve Willem II, 'de Held van Waterloo' die zwijggeld betaalt om zijn bedenkelijke affaires stil te houden; en de temperamentvolle Willem III, berucht om zijn woedeaanvallen en boerse gedrag. Een zoektocht naar het leven van de eerste Oranje koningen, naar hun rol in de geschiedenis.

Limburgse kastelen

docent	Drs. Ineke Beeling
duur	3 x 2 uur college plus excursie
data	14 maart t/m 28 maart, 04 april excursie Amstenrade
dag/tijd	woensdag 10.30-12.30 uur
locatie	MFC 't Paradies, Munsterstraat 61, Roermond
kosten	€ 96,-
cursusnr.	V18R07

Bijzonderheden

Op donderdag 2 november wordt Kasteel Amstenrade bezocht.

Limburg is de kastelenprovincie bij uitstek. De meeste kastelen vormen met hun interieurs, bijgebouwen, omgrachting en groenaanleg een ensemble dat uniek is voor deze streek en haar geschiedenis. Maar hoeveel kennis hebben wij nu echt over deze kastelen zo vlak naast de deur? Is het niet zo dat wij vaak meer weten over de toeristische kastelen in het buitenland?

Deze cursus laat u de grote verscheidenheid aan Limburgse kastelen van binnen en van buiten zien. Tijdens de cursus maken we als het ware uitstapjes naar verschillende kastelen. De colleges zullen een stimulans zijn voor uw eigen tochtjes langs de kastelen. Onze fictieve kastelentour zal gaan van kasteel Eysden in Maaslandse Renaissance stijl, via de 18^e-eeuwse interieurs van kasteel Amstenrade naar de kastelen die Petrus Regout in de 19e eeuw bezat. Ten slotte brengen we ook nog een echt bezoek aan kasteel Amstenrade.

1920s Jazz Age | Fashion & Photographs

docent	mevr. Drs. Ineke Beeling
datum	donderdag 1 maart
locatie	Textiel Museum Tilburg
kosten	€ 25,- met museumkaart, € 37,- zonder museumkaart
cursusnr.	V18E1

bijzonderheden

Deze excursie hoort bij de cursus Roaring Twenties die van 1 t/m 22 februari plaatsvindt in Maastricht.

Het volgen van de cursus is geen voorwaarde voor het deelnemen aan de excursie. Deelnemers aan de cursus krijgen wel voorrang bij inschrijving voor deze excursie.

Excursie naar tentoonstelling Textiel Museum Tilburg

De tentoonstelling 1920s Jazz Age | Fashion & Photographs is samengesteld door het *Fashion and Textile Museum*, Londen.

De Roaring Twenties

Vrouwen knippen hun haar, roken sigaretten in pijpjes en dragen lange parelsnoeren. In de 'roaring twenties' ontstaat een radicale maatschappelijke verandering, die zich uit in een nieuwe tijdsgeest, een sterk toenemende welvaart en verandering. Van Parijs tot Londen, New York en Hollywood, in de periode na de Eerste Wereldoorlog valt de moderne vrouw voor een compleet nieuwe kledingstijl, die ook haar veroverde vrijheid symboliseert.

Met meer dan 150 gevarieerde kledingstukken en accessoires uit een grote privécollectie biedt de tentoonstelling een blik op de glamour, overdaad en frivoliteit van dit moderne decennium. Van sportkleding, fraai bedrukte japonnen, 'flapper' jurken met franjes en avondkledij met kraaltjes tot fluwelen capes, kimono's en zijden pyjama's: De expositie laat zien dat deze bruisende periode meer biedt dan alleen de flapper dress met lage taille die altijd met dit tijdperk wordt geassocieerd.

Programma

Vervoer is op eigen gelegenheid

11.30 uur verzamelen in Textiel Museum Tilburg

11:30 tot 12:30 rondleiding over de tentoonstelling.

Daarna gelegenheid tot lunch en verder bezoek museum.

Dordrecht, de oudste stad van Holland

docent	Drs. Hilbert de Wal
datum	dinsdag 20 maart
locatie	Dordrecht
kosten	€ 45,- met museumkaart, € 67,- zonder museumkaart
cursusnr.	V18E2

bijzonderheden

Deze excursie hoort bij de cursus *Reformaties 1500-1800* die plaatsvindt in zowel Maastricht als Roermond van 30 januari t/m 13 maart.

Het volgen van de cursus is geen voorwaarde voor het deelnemen aan de excursie.

Deelnemers aan de cursus krijgen wel voorrang bij inschrijving bij deze excursie.

Vervoer is op eigen gelegenheid.

We bezoeken de oudste stad van Holland, Dordrecht. De synode van Dordt (1618/1619) vormt als cruciaal ijkpunt voor de calvinistische doorbraak in Noordwest-Europa natuurlijk de leidraad van deze dagexcursie.

We bezoeken het Dordrechts Museum en het Hof van Holland waar op eigentijdse wijze de geboorte van de Republiek maar ook de synode van 1618/1619 uitgebreid belicht wordt.

Onderdeel van het programma is ook een stadswandeling door de prachtige oude binnenstad van deze stad aan de Merwede, waarbij regionale en internationale aspecten van de reformatie aan bod komen.

Programma

Vervoer is op eigen gelegenheid

11:30 uur	verzamelen op NS station Dordrecht.
11:30 - 11:45	wandeling naar het Dordrechts Museum
11:45 - 13:00	bezoek aan het Dordrechts Museum
13:00 - 14:00	gelegenheid tot lunch
14:00 - 15:30	gegidste stadswandeling door de oude binnenstad en langs de binnenhaven
15:30 - 17:00	bezoek aan het Hof van Holland
17.00	einde programma